

ÅTTA BITAR

Nordens enda tidning för C64 och C128

Nummer 1 1994

BYGGTIPS

TRÜLING

HANDYSCANNER
och
NOVASAMPLER
TESTADE

REDAKTION**Postadress**

c/o Bo Lövgren
Kantatgatan 35
215 78 MALMÖ
040-22 43 08

Ekonomi & Prenumeration

c/o Anders Reuterswärd
Lundagatan 40
117 27 STOCKHOLM

Tryckning & distribution

Jan-Eric Ahlgren, Örebro

Ansvarig utgivare

Anders Reuterswärd

Redaktör

Bo Lövgren

Prenumeration

SEK 75:-/6 nummer inom Sverige och SEK 100:-/6 nummer inom Norden. Betalas till pg 82 66 75 - 1, Anders Reuterswärd

Annonser

Anders Reuterswärd
1/1-sida 100:-, 1/2-sida 50:-, 1/4-sida 30:-

Tryckning & upplaga

Servicegruppen, Regionsjukhuset Örebro
350 exemplar

Medarbetare i detta nummer

Anders Reuterswärd, Peter Karlsson, Bo Lövgren, Fredrik Ekman, Daniel Hindriksson

Åtta bitar är en ideellt utgiven tidning med syfte att bevara och stimulera användandet av Commodore 64 och 128 i Sverige och Norden. Alla som arbetar med att framställa tidningen gör det utan ekonomisk ersättning och eventuellt överskott av verksamheten används enbart för att förbättra produkten.

För åsikter och synpunkter i Åtta Bitar står, där ej annat framgår, bidragsförfattarna själva. Kopiering och eftertryck förbjuds. Allt material är copyright Åtta Bitar 1993.

ÅTTA BITAR

Nordens enda tidning för C64 och C128

INNEHÅLL I DETTA NUMMER

- 1 Bild från PD/SW G38
- 2 Denna sida
- 3 Redaktören har ordet
- 4 Landmark - Landmärke för GEOS
- 7 Nova Sampler
- 7 Svenskt GEOS
- 8 HandyScanner
- 10 Maskinkodslistningen
- 12 Insändarsidan
- 14 AXEL - Programmeraren
- 16 Tävling
- 16 Basiclistningen
- 17 2Mb REU testat
- 18 Nollmodemkabel till 64-64

För produktionen av Åtta Bitar används med stolthet följande utrustning:

Commodore 128D med 512K REU och en 1571 diskdrive, en 1581 diskdrive och en CMD HD-100 hårddisk. För kontroll av sidorna skrivs dessa ut på en Star LC24-200 och färdiga tryckoriginal görs med en Hewlett Packard LaserJet+.

Mjukvara som används är geoWrite128, geoPaint128, geoPublish, printit, och Paint-Scrap 2.1, allt kört under GEOS128 2.0.

Ekonomi kontrolleras med hjälp av geoCalc 128 och prenumerantregistret sköts med geoFile 128.

REDAKTÖR'N HAR ORDET

Gott nytt år på er allesammans!
Hoppas att 1993 slutar lyckligt och att 1994 blir ett bättre år än -93!

När jag satte mig ner för att sätta ihop detta nummer, kom jag att tänka på att det nu är 18 månader sedan ÅTTA BITAR kom till världen.

Det första året hette tidningen TELE 64 och var en tidning som man kunde ladda ner från FOSIE BBS. Tidningens idéskapare (Ulf Olsson i Skutskär) kom redan från början med idén att man skulle kunna prenumerera på den, och till slut fick han sin vilja igenom. I början av förra året, kontaktade Anders mig via brev och undrade (efter en del utsvävningar) om jag inte ville utöka tidningen. Och så var ÅTTA BITAR född.

När vi nu går in på årgång 2 (3 om man räknar från starten), så har tidningen redan blivit en succé. 280 prenumeranter (senaste siffran jag fått) är många personer, så bland er borde det finnas en hel del idéer om vad man ska skriva om. Skriv till mig och ge mig uppslag, idéer och material.

För att vara en gammal dator, så hänger 64/128 fortfarande med. Det märks bl a på att alla de nya program som kommer ut till de större datorerna, redan finns på 64/128, förutom inom några specialområden. En annan sak är att de som köper Amiga/PC, fortsätter att programmera på sina 64:or, vilket leder in oss på en annan sak, nämligen programmering.

Vi sätter igång en tävling där det gäller att skriva ett spel i basic. Mer om denna tävling kan ni läsa på sidan 16 i detta nummer. För att sedan uppmuntra er att fortsätta skriva, så

kommer vi att betala ut ett litet symboliskt honorar för alla inkomna artiklar, rutiner, listningar etc, som vi använder. Så ni som sitter på något, skicka in det till oss. Glöm inte att skriva namn och adress.

För er som sitter på två maskiner, har vi i detta nummer en intressant sak, nämligen en byggbeskrivning på en nollmodemkabel. Det finns 4 olika sätt att göra en sådan kabel, varav en kan användas att skicka filer mellan 64-PC/AMIGA. Intressant för er som har en 64-emulator till en större maskin. Eller varför inte till att koppla ihop två maskiner för att spela modemspel. Ännu ett projekt att ta till sitt hjärta. Vem sa att 64:an inte duger till något?

Så visa vad er maskin duger till och gör något vettigt av ert datoranvändande!

BOSSE

LANDMARK

Ett landmärke för GEOS

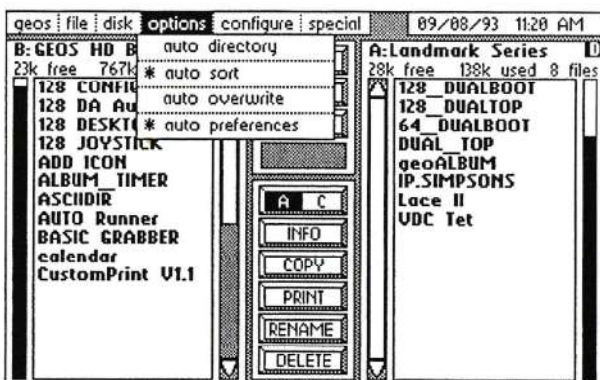
GEOS-programmeringen pågår fortfarande för fullt världen över, nya program av mycket hög klass dyker upp både i USA och Tyskland. Ett i raden är The Landmark Series, ett paket på diskett med åtta GEOS-program för 64- och 128-användare.

Diskettens framsida innehåller fyra program för GEOS 64 eller 128:an i 40 kolumner, Dual Top 3.0, GeoTet, GeoSolitaire och Checkerboard, medan vi på baksidan hittar de rena 80-kolumns 128-programmen Dual Top 128 3.0, VDC Tet, VDC Solitaire och Lace II. De tre sistnämnda kräver dessutom 64 k videominne.

De båda Dual Top 64 och Dual Top 128 är nykomlingar i raden av de just nu tydligen väldigt populära ersättningsarna för GEOS vanliga desktop. Tidigare versioner har funnits som shareware och ni som har version 2.0 kan göra jämförelser och märka att 3.0 innebär åtskilliga skillnader och förbättringar.

Dual Top används i stället för den vanliga deskTopen och visar innehållet på två disketter samtidigt, men gör det enbart med hjälp av filnamn i två kolumner, ikonerna syns inte. En intressant finess är också möjligheten att använda fyra diskdrivar, något som GEOS normalt inte klarar. För 128-ägare med 64 k videominne finns dessutom som extra bonus möjligheten att lagra den nya desktopen där för mycket snabb återgång till bilden från en applikation.

Filer kan lätt kopieras mellan de två visade drivarna, något som också

underlättas av ett antal "knappar" för snabbval. Nya möjligheter finns också i rullgardinsmenyerna, som till exempel Auto Overwrite som kopplar bort den säkerhetsfråga som normalt dyker upp när man försöker skriva över en fil. RAM Drive Priority kallas en annan tidsbesparande finess, som innebär att vid start av en datafil kollas alltid ansluten RAMDrive efter moderapplikationen och laddar den därifrån om den finns.

Dual Top är lätt och smidigt att arbeta med och "ligger väl i handen". Tilltalar säkerligen dem som trivs med till exempel gateWay. För oss andra "ikon-beroende", som har valt GEOS just för att det är ett grafiskt användar-interface, är Dual Top nog inte modellen, det känns inte riktigt rätt annat än möjligen tillfälligt vid kopiering av många filer. Då kan nog i stället tyska TopDesk rekommenderas, finns numera också i en engelsk version.

Av resterande program på disketten är Checkerboard helt enkelt en spelplan

för brädspel på dataskärmen. Datorn spelar inte utan det hela kan bara användas av två spelare som eventuellt saknar ett riktigt bräde. Ganska meningslöst och spelet är väl inte heller särskilt vanligt i Sverige.

Så innehåller disketten också några riktiga spel, men här vill jag först komma med en kraftig varning: överdriven användning av denna mjukvara kan göra dig blind! Nej, det där är givetvis överdrivet, men saken är den att de tre resterande 80-kolumnsprogrammen för 128:an arbetar med interlace, ett trick för att höja bildens upplösning genom att, enkelt uttryckt, lura monitorn att "skriva mellan raderna". Det tekniska kan jag inte, men resultatet blir en bild med ett oerhört snabbt flimmer. Man märker det egentligen bara som något som känns fel, men efter en stunds användning kommer huvudvärken och man får svårt att fokusera. För undertecknad satt effekten kvar i flera dagar, så försiktighet rekommenderas, den i och för sig mycket tjustiga bilden är inte värd den uppoffringen!

Turligt nog har både VDC Tet och VDC Solitaire sina 40-kolumnsmot-svarigheter i GeoTet och GeoSolitaire och jag rekommenderar användning av de senare, som funktionellt är desamma. Det förstnämnda är, som väl hörs på namnet, en variant av Tetris, ett roligt och välkänt spel som väl inte kräver någon närmare presentation. Diverse inställningsmöjligheter finns för att öka svårigheten, i övrigt kan bara sägas att det är bra att Tetris äntligen kommit till GEOS, även om jag saknar de ljudeffekter och den högre poängsättning vid högre svårighetsgrad som brukar höra till.

I GeoSolitaire lägger man kort-

patiens. Snyggt gjort med många variationsmöjligheter och ett bra exempel på proffsig GEOS-programmering, dock känns det ändå lite meningslöst. Men avgör själva, behöver ni lägga en GEOS-patiens, så finns den här.

Även för Lace II, det sista 128-programmet, gäller interlace-varningen ovan! Programmet kan visa geoPaint-bilder, i Paint-bilder och Basic 8-bilder i sina respektive upplösningar, från 640x200 upp till 640x592. De olika valen görs från en typisk GEOS-meny med knappar och rullgardiner innan bilden visas, med flimmer och allt. Mycket bra programmering även här, men fyller väl inget specifikt behov just i GEOS-miljön, eftersom man inte kan göra annat med bilderna än visa dem.

Totalbetyget blir ett tveksamt nja. Dual Top är bra och användbart om man gillar det och spelen är bra. Framför allt är det kul att det kommer grejer som kan användas utan att man lämnar GEOS-miljön. För 128-ägare är det också glädjande att det kommer program som utnyttjar videominnet, mer sådant vill vi se, men gärna också lite mer användbart.

Disketten måste beställas från USA. Vill ni ha den, men känner tyvekan inför detta, kan ni alltid skriva några rader till undertecknad. Blir det några stycken hjälper jag till med en gemensam beställning.

Anders Reuterswärd

Pris: USD 24.95 + USD 10.00 för porto

Beställes från: New Horizon Software, 2253 N Kansas Ave, Springfield, MO 65803, USA

Telefon: 0091-417 863 6709 (Paul B Murdaugh)

SMARTWATCH

Ett smartare sätt att kolla klockan

Eftersom några har frågat mig om SmartWatch, så tänkte jag skriva lite om denna realtidsklocka för 64/128:an.

SmartWatch är en IC-krets som är hopmonterad med ett litiumbatteri, vilket ska räcka i 10 års tid. Efter dessa 10 år finns det även möjlighet att montera ett nytt batteri ovanpå kretsen. SmartWatch avläses av Auto Exec programmet Read Smart Watch vid bootning av Geos och sätter datum och tid på klockan i Desktop.

Med programmet följer en byggbeskrivning samt en utförlig installationsanvisning. Du kan välja om du vill montera Smartwatch invändigt i din 64/128 eller via joysticksport 2. Jag föredrar den första varianten. Jag har nu haft Smartwatch inmonterad i ca 1,5 år och har hittills inte haft några problem.

Det enda jag gjort är att jag ställt om mellan sommar- och vintertid.

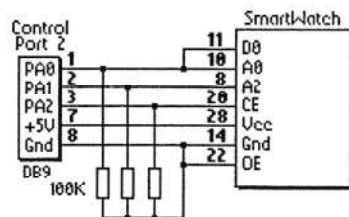
Inställningen är väldigt enkel. Sätt helt enkelt rätt tid på klockan i Desktop och använd programmet Set Smart Watch och allt är klart. Sedan kan du glömma det här med att ställa in klockan varje gång du bootar Geos.

Var får du tag i smartwatch och vad kostar det. Tja, jag fick tag på denna krets genom den svenska generalagenten (se nedan) och då kostade den 248,- inkl moms & postförskott.

De hade då båda versionerna, B & E. Svensk Generalagent är Integrerad Elektronik AB. Box 11 13, 161 11 Bromma. Tel. 08/604685.

Material:

- 3 st motstånd 100k, 1/8 W
- 1 st IC-hållare DIL 28 polig

I bit Experimentkort att löda ihop allt på

Lite koppartråd

Finns det då inga nackdelar?

Jo, eftersom jag är för lat för att disassemblera programmet och skriva en assembler rutin för att kunna använda smartwatch ifrån BASIC, så finns det tyvärr inget sådant program, men eftersom det finns en massa duktigt folk som är anslutna till BBSen så....

Mer om SmartWatch finns att läsa i DMZ nr 9/91 samt i dokumentationen som medföljer programmet, finns på disk PD/SW 10.

Och är vi riktigt snälla så kanske Bosse sätter ihop ett SmartWatch-paket med alla filer.

Om du har några frågor, så kontakta mig på FOSIE BBS/ user 11.

Ulf Ohlsson

NOVA SAMPLER

Tillhör du de som tycker att samplingsar är något av det häftigaste man kan ha med i ett demo? Vill du sampla en bit av din favoritlåt och mixa om den? Då ska du ta dig en titt på **NOVA SAMPLER** och medföljande program.

Manualen består av 10 hophäftade A4 sidor. Detta kan verka lite, men allt man behöver veta, står faktiskt med tydligt och klart. Man får t o m veta lite om hur man använder samplingsarna i egna program, men då måste man vara ganska bra i assembler (vilket undertecknad **INTE** är).

Själva samplern är bra byggd med volymkontroll och lysdioder för filter, volym och förstärkning. För att man ska kunna använda samplern, behöver man en sladd som går från ljudkällans linjeutgång till samplers ingång. Det kan vara lite svårt att trycka in sladden i samplern, så man får nog trycka lite extra (tryck inte **ALLDELES** för hårt). Samplern ska

pluggas in i datorns userport.

Sedan är det dags att ladda in editor-programmet från disketten som följer med samplern. Programmet är mycket bra upplagt och man lär sig snabbt hur allt fungerar. Man börjar lämpligen med att ställa in samplingsfrekvensen, ju högre frekvens desto bättre ljud, men minnet går också åt snabbare. Man ska veta att det inte blir några längre samplingsar man kan göra. Trots detta kan man göra riktigt bra mixar med hjälp av den inbyggda sequencern. Med på disketten finns också ca 300 kb demonstrationsmixar, som visar vad du kan göra med lite träning.

Kan du inte programmera i assembler, så kan du använda programmet **NOVA PLAYER** vilket spelar upp samplingsarna utanför editor-programmet.

Pris: 449,- inkl moms
Finns hos Sandinge's Import&Data

Daniel Hindriksson

SVENSKT GEOS

Om ett svenskt Geos

Jag har numera installerat BSW->Swedish, Func.Key_SE och svensk deskTop, men jag fann att det i alla fall fanns lite engelska kvar i Geos. Det är meddelandena "Please insert disk with deskTop 1.5 or higher" samt "System error near". Jag letade då fram dem och skrev en liten patch som översätter även dessa till svenska. Programmet finns på

Geos PD/SW 25. Det känns skönt att se även dessa meddelanden på svenska, patriot som man är...

Peter Karlsson
alias Mr.P of SoftWolves

HANDYSCANNER

Scanna bilder med 64:an

Till "finare" datorer som Mac, PC och Amiga har länge funnits scanners med möjlighet att läsa in text och bilder i datorn. 64-ägare som tittat avundsjukt på sådana hjälpmedel behöver dock inte längre göra det, för även på detta område, liksom på många andra, har 64:an hunnit ikapp. Nu finns nämligen Handyscanner 64. Men priset är högt.

Handyscanner är en liten pryl med tyskt ursprung, liksom så många andra fina hårdvaruartiklar till 64:an och 128:an. Numera importeras den också till USA, där den mottagits väl och tydligen säljer ganska bra. Vårt testexemplar är köpt från Tyskland.

Handyscanner 64 levereras i en färggrann bildförsedd låda, med delarna noggrant förpackade i skumgummi. Innehållet består av själva scannern, en cartridge, en nätdel och en programdiskett, plus naturligtvis en instruktionsbok på tyska.

Hårdvarudelarna ger ett mycket förtroendeingivande intryck, stabila och välkonstruerade på vanligt tyskt manér. Själva scannern är japantillverkad, och är såvitt kan förstås en vanlig PC-kompatibel modell. Anpassningen till 64:an sköts av en cartridge som pluggas in i userporten. På cartridgegens baksida finns två uttag, där scannern och strömförsörjningen kopplas in.

Om vi först tittar på scannern, så ser den ut som en något förvuxen mus med några extra reglage på sidan och ett fönster på ovasidan. På undersidan finns en rulle i stället för den kula man skulle hittat på en mus, samt en avlång skåra som belyses inifrån av dioder vid inläsning. Inställningsmöjligheterna är

en kontrastkontroll och en ljusstyrkekombi, plus en omkopplare med ett läge för svartvitt och tre lägen för omvandling av färgbilder till en gråskala.

Scannerns inläsningsbredd är begränsad till strax under sju centimeter och själva inläsningen tillgår så att den efter aktivering med knappen på ovasidan rullas över bilden i någorlunda jämn takt. För att kunna ta hand om inläst information finns på medföljande diskett programmet Handyscan, som är ett fullfjädrat svartvitt grafikprogram av mycket hög klass.

Programmet kan styras med tangentbordet, joystick eller mus, av vilka musen definitivt är att föredra. Tre olika menyer finns, i form av en rad ikoner i skärmens nederkant, resten används till själva grafiken. Programmet klarar en bildstorlek av 640 x 400 punkter, av vilka ett fönster på 320 x 200 visas på skärmen. Från samma firma finns också att köpa en cartridge med extra minne, som ger möjlighet att lagra bilder av storleken 640 x 800 punkter, det vill säga en hel A4-sida. Cartridge, som kallas PageFox, har också själva programmet inbyggt i ROM-minne för omedelbar användning.

Vid inläsning av bilder kan önskad grad av förstoring/förminskning väljas, från 30 till 300 procent. Efter lite experimenterande med olika inställningar av scannerns reglage kan mycket goda resultat uppnås. Helt perfekt blir det emellertid aldrig, enstaka pixels hamnar alltid fel och nödvändiggör efterjusteringar. Något som mycket lätt låter sig göras med Handyscan-

programmet, där möjlighet finns till pixeleditering, radering, förflyttning, kopiering, förminskning, textning och mycket annat som man kan vänta sig av ett bra grafikprogram. Programmet tillåter givetvis även utskrift och fungerar bra ihop med de flesta skrivare, både parallellt och seriellt anslutna.

En annan möjlighet är att konvertera bilden från Handyscanformatet till något annat grafikprogram. För GEOS-användare finns till exempel konverteringsprogrammet Handy Import på en av de PD-disketter som kan fås från arlikelförfattaren. Att kunna använda sina inscannade bilder i det välbekanta geoPaint är givetvis ett måste för varje GEOS-fanatiker.

Handyscannern har varit en mycket trevlig upplevelse, lätt att använda och med ett bra resultat. En brist är givetvis den smala bildytan. För att scanna en bild i A4-bredd krävs tre inläsningar och därefter ett komplicerat pusslande för att foga ihop de tre bilderna till en. Lite besvärligt, men det går.

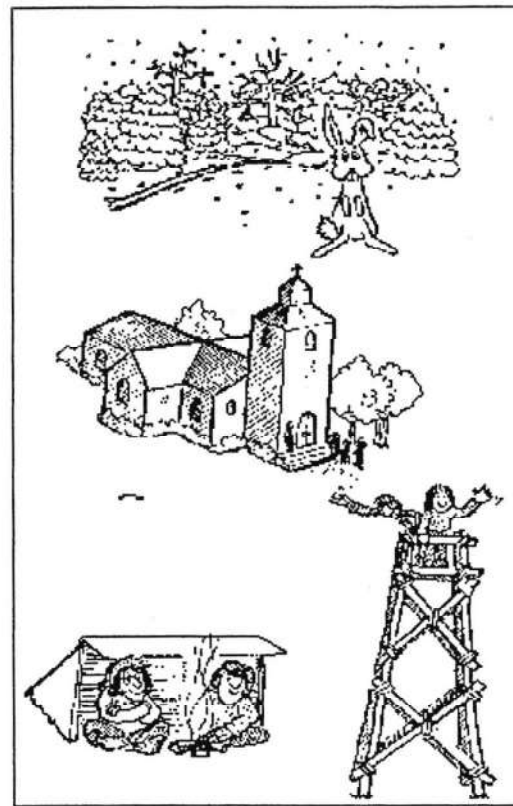
Något som inte finns är möjligheten att läsa in text för användning till exempel i en ordbehandlare, så som kan göras på "större" datorer. Men inte heller detta borde vara omöjligt, det handlar ju egentligen bara om att någon ska göra programvaran. Låt oss få se ett sådant program, med de stora minnesexpansioner som finns att tillgå borde det gå alldeles utmärkt!

Nästa stora anmärkning på Handyscannern är det höga priset, nästan tretusen kronor i svenska pengar. Men här ska man betänka att säkert två tredjedelar av detta utgörs av kostnaden för själva scannern och den kan användas även till andra datorer. Medan cirka 1000 kronor för cartridge,

nättdel och program inte kan anses vara särskilt dyrt. Säljs av Sandinges Import & Data, tel 035-18 67 95.

Handyscanner 64 kommer nog inte att bli var mans egendom, men för pryltokiga och entusiaster med specifika behov kan den definitivt rekommenderas. Det här är hårdvara när den är som bäst.

Anders Reuterswärd

Så här blir bilderna, när man scannar in dem med HandyScanner!

MASKINKODSLISTNING

RESTORE-directory

Detta program visar diskkatalogen varje gång man trycker på RESTORE-tangenten (NMI-interrupt). Jag har inte skrivit själva katalogvisarrutinen själv, men jag kommer inte ihåg var jag fick tag på den. Programmet skrevs i Mega Assembler V2.0.
Peter Karlsson
alias Mr.P of SoftWolves

```
; DIR 2.01
;
; Lister directory
;
```

```
setnam = $ffbd
setlfs = $ffba
open = $ffc0
close = $ffc3
clrchn = $ffcc
chkin = $ffc6
getin = $ffe4
print = $ffd2
outnum = 48589
strout = 43806
nminv = $0318
    *= 828
    lda #<start
    ldx #>start
    sta nminv
    stx nminv+1
    rts
start ldx #<namn
    ldy #>namn
    lda #2
    jsr setnam
    lda #1
    ldx #8
    ldy #0
    jsr setlfs
    jsr open
    jsr clrchn
```

```
ldx #1
jsr chkin
lda #""
jsr print
ldx #6
bort jsr insub
    bvs error
    dex
    bne bort
sk1 jsr insub
    bvs error
    beq f1
    jsr print
    jmp sk1
f1 lda #13
    jsr print
    lda #""
    jsr print
    jsr insub
sk2 jsr insub
    jsr insub
    bvs error
    tax
    jsr insub
    bvs error
    jsr outnum
    lda #""
    jsr print
sk3 jsr insub
    bvs error
    beq f2
    jsr print
    jmp sk3
f2 lda #13
    jsr print
    lda #""
    jsr print
    jsr keytest
    jsr insub
```

Auktoriserad återförsäljare
av produkter från

Sandinge's Import & Data
Norsbergsv. 8 B , 302 30 Halmstad , Sverige
Tel+Fax 035-122164 , Tel 035-186795

INSÄNDARE

Hejsan!

Jag har ett litet problem, som jag skulle vilja ta upp med er. Det är så här att jag har en CMD HD40 och på den har jag 9 partitioner, varav de 7 första är av typen NATIVE och de två sista är 1581 partitioner.

Nu är det så att partition nummer 4 har försvunnit. Man kan hoppa till partitionen, men när man ska lista filerna, blinkar ERROR-lampan på HD:n. Jag har kollat med DiskCracker HD och sett att alla filerna är kvar där. Men det går inte att komma åt dem. Jag beställde CMD Utils från Sandinge's, i tron att programmet Rebuild PDir skulle fixa till det. Men istället försvann alla partitioner från 4 till 9. De tre första var kvar.

I min förtvivlan, så kollade jag om man kunde återfå dem igen. Efter en massa pulande med HD POWER TOOLS, så fick jag tillbaka alla partitioner igen, utom nummer 4. Detta fast min "partition table" var korrekt.

Hur ska man få tillbaks den? Går det att göra en erase (N:HEADER) och sedan på något sätt få tillbaks katalogen med Diskcracker HD?

Snälla ni, hjälp mig! Jag är i nöd!
Thomas Tviavlaren

Hej Thomas!

Att partitionerna försvinner, är ett problem jag själv har, till och från. Det första du bör göra, är att ta säkerhetskopior på alla program du har på HD:n. Med andra ord, radera INTE de disketter du kopierar över programmen från.

När det väl har uppstått ett sånt här problem, finns det ett par sätt man kan pröva. Det ena är att skapa en ny, lika

stor partition, och kopiera över filerna med hjälp av FCOPY eller MCOPY. När detta är gjort, raderar man partitionen som "gått sönder" och skapar om den. Man kan även testa med andra kopieringsprogram (jag har för mig att UNICOPY fungerar till HD:n). Funkar inte detta, finns det ett program på originaldisketten (HD UTILITIES) som heter FIX BLOCKS. Detta program fixar de flesta sector-fel som uppstår. Följ bara instruktionerna i programmet.

Om inget av dessa sätt fungerar, finns det tyvärr inte mycket man kan göra åt saken, mer än att radera partitionen och skapa om den.

Hoppas att detta hjälper dig!
BOSSE

FOSIE BBS

En BBS för
64/128
Entusiaster
040-224308

40Mb HD
Supra 2400
CBase 64
(svensk)

Öppet:
DYGNET
RUNT

SPONSOR:
E.C.O.

Över 400
filer: GEOS
128, CP/M
GIF etc

Vi går på djupet

040-224308

Hej Åtta Bitar!

Först skulle jag vilja tacka för en bra tidning. Antligen en tidning bara för C64/C128. Eftersom ni har efterfrågat tester av spel och program, bifogar jag en liten recension på Nova Sampler.

Jag har också lite frågor till er på redaktionen, som jag hoppas att få svar på.

1: Om man har ett 2400bps modem (tex C24 minimodem), hur lång tid tar det att ladda ner ett program på 100 blocks till en 1541?

2: Jag skulle vilja ha en recension på HandyScanner 64, som bl a säljs av Sandinge's Import. Är den lika bra som jag har hört?

3: Skulle ni inte kunna börja med en BBS-lista i Åtta Bitar? Jag vet att det finns en i DatorMagazin, men jag har slutat läsa den tidningen nu.

MVH Daniel Hindrikson

Hej Daniel!

Tack för din recension (du hittar den på sidan 7 i detta nummer).

För att svara på dina frågor:

1: Med ett 2400bps modem, kan du ladda ner 800k/timme. Eftersom 1k kräver 4 blocks på disketten, så bör det ta ca 2 minuter att ladda ner 100 blocks (25k).

2: En recension finns med i detta nummer.

3: Nja, om jag börjar få in telefonnummer, kan jag nog fundera på saken. Problemet är bara att en sådan lista snabbt blir inaktuell. Vad tycker ni andra som läser tidningen? Hör av er till mig på redaktionen eller via basen (040-224308).

Bosse

Hej!

Jag har länge funderat på att införskaffa mig programmet GEOS till min dator. Men det är ett par saker

040-224308

som jag skulle vilja ha reda på innan jag köper det.

1: Ska jag köpa GEOS64 v2.0 eller GEOS128 v2.0? Vilken är bäst (jag har en 80-kolumns monitor och en 1351 mus)?

2: Vilka program ska jag köpa till? Eftersom jag inte har någon REU, så måste man väl välja sina fotsteg rätt?

3: Är GEORAM ett lika bra alternativ som ett 1750 eller 1764? Om det är avsett att användas till GEOS då?

4: Vad ska man ha för skrivare och interface?

Thomas som hoppas på något bra!

Hej Thomas (igen)!

Visst tycker jag att du ska skaffa GEOS, det är det bästa operativsystemet som existerar till 64/128.

1: Du ska ta GEOS128 v2.0! Dels för att du kan utnyttja 80 kolumner och dels för att det är snabbare.

2: Detta är beroende på vad du ska använda det till. Ska du ha det helt privat, så räcker det med GeoPublish och PD-disketterna. Ska du ha det till någon förening, så finns det en hel del att skaffa, såsom: GeoPublish, GeoChart, GeoFile, GeoCalc etc. Du bör nog tänka efter vad du ska använda det till innan du skaffar något extra.

3: Nej! Jag skulle vilja föreslå ett 1750 i stället, dels för att det går att bygga ut, dels för att det fungerar till alla program som utnyttjar REU:n, det gör inte GEORAM.

4: Skrivare kan du ta vilken som helst, huvudsaken är att den passar dina behov. Vad gäller interface, så är en parallellkabel bästa alternativet (finns en byggbeskrivning i nummer 1/93 av ÅB) men det går att använda alla interface som finns på marknaden (Cardco, Wiesemann, G-Wiz etc).

Bosse

AXEL Programmeraren

För dig som brukar läsa denna avdelning behöver jag väl knappast presentera min gode vän AXEL. För er andra som inte träffat på denna smått förvirrade person, kan jag säga att det är en av mina bästa vänner. Han är väldigt intresserad av datorer men begriper sig inte på dem, vilket han tyvärr inte själv är medveten om.

Nåja, Axel hade börjat skolan och skulle lära sig allt om att programmera. Men eftersom han inte förstod sig på maten, så gick det naturligtvis som det gick. Axel blev underkänd och utsparkad från skolan.

Tro nu inte att han deppade ihop och gav upp för det! Nejdå, ordet nederlag ingick inte i Axels vokabulär. Istället satte han igång att hårdplugga hemma, med hjälp av några böcker han hade lånat på biblioteket. Man kan säga mycket om honom, men ger upp, det gör han inte ens om man trampar honom på halsen.

I vilket fall som helst, två veckor förflöt under ständigt läsande, undersökande, testande och otaliga telefonsamtal till mig. Till slut kände han sig färdig med kursen och började programmera.

Det blev alldeles tyst hemma hos mig. Det blev så tyst att jag t.o.m. fick för mig att telefonen hade gått sönder. Tystnaden kändes onaturlig, precis som lugnet före stormen. För att förbereda mig för det som skulle komma, började jag i stället att besöka honom.

Hemma hos Axel såg allt normalt ut. Disken stod odiskad, tvätten låg runt sin korg, det var ostädad så man var tvungen att ta på sig oljestället för att inte smutsa ner sig och macheten låg

bra i handen, när man slog sig fram genom alla papper och disketter som låg spridda i hela lägenheten. Hade det inte varit för att jag visste vem som bodde där, hade jag trott att det varit krig.

Axel sett vid sin dator och knappade för livet. Han märkte inte ens när jag öppnade dörren och sa hej. Däremot blev han desto mer uppmärksam på mig, när jag lade handen på hans axel och skrek ett rungande "HEJ" i örat på honom.

"Usch, måste du skrämmas så?", sa han. "Du behöver väl inte smyga sådär?"

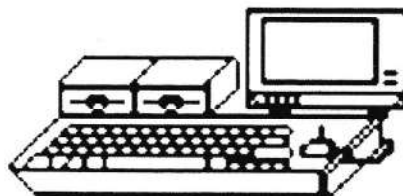
"Jag ropade på dig redan när jag öppnade dörren", sa jag, "men du hörde mig tydligen inte. Vad håller du på med?"

"Lite pulande, bara inget att fästa sig vid", sa han och väckte genast mitt intresse. "Det är en uppgift i boken, som jag läser. Man ska göra ett program i maskinkod, som skriver ut en mening runt skärmkanten."

Jag kände igen rutinen, men kunde inte riktigt placera den. Det var något bekant med den. Men innan jag hann stoppa honom, hade han redan börjat spara filen på sin HD.

HD:n spann och spann. En så liten fil borde inte ta så långt tid att spara. När den äntligen stannade, kom jag plötsligt ihåg var jag hade sett rutinen. Axel hade, av någon underlig anledning, fått ihop ett virus, vilket resulterade i att hans HD formatterades. Axel bara gapade när jag berättade vad han hade gjort.

Det visade sig att han plockat hem den från en tysk BBS, i tron att det var en rutin som skrev ut på skärmen och

eftersom han inte förstod ett ord tyska, hade han inte upptäckt varningen om vad det var för rutin.

Nåja, gjort är gjort. Ingenting kunde göras för att få tillbaka filerna han hade, så Axel plockade fram sina disketter och började lagra över dem på HD:n. Och vad jag vet, så sitter han fortfarande där vid sin dator och kopierar. Och han är INTE lycklig.

BOSSE

GILLAR DU GEOS?

KOLLA IN VÄRLDENS GARANTERAT STÖRSTA SAMLING AV PUBLIC DOMAIN OCH SHAREWAREMATERIAL TILL 8-BITARSVÄRLDENS BÄSTA OPERATIVSYSTEM.

HÄR FINNS OTALIGA PROGRAMDISKETTER, MASSOR MED GRAFIK, FONTER, PRINTER DRIVERS OCH SPECIALARE AV OLIKA SLAG. VAD SÄGS OM EN SVENSK DESKTOP OCH HELSVENSKT GEOS?

ENDAST 25:- PER PROPPFULL DUBBELSIDIG DISKETT, MER ÄN 125 OLIKA ATT VÄLJA PÅ!
BESTÄLL KATALOG FÖR 5:- TILL POSTGIRO 82 66 75 - 1.

PD/SW

Insändare forts

Chip!

Jag skulle väldigt gärna vilja veta hur man snickrar ihop en nollmodemkabel till mina två 64:or. Dessutom så höjde jag till på en artikel kallad "Portabel dator?" i nr 2/93 av just 8 bitar. Just därför skulle jag vilja veta hur utgångarna ser ut på min transformator till datorn och gärna till den som sitter i diskettstationen oxo (1541).

Och dessutom kan jag väl fråga om det nu kommer att fungera, om jag nu ger datorn samma svar till transformatoringången som transformatorn ger nu, från ett bilbatteri eller möjligen ett MC-batteri via en annan lämplig transformatorliknande sak?

I första numret har ni en sida med basic-programmering. Kanske kunde ni behålla den utan att ta väck den med maskinkod, som trevligt dök upp i nummer 2?

Hej o Hä R-Senic.

Chip(s) själv!

Angående programlistorna, så kommer vi att försöka få med minst en (1) listning av varje form (basic/maskinkod) i varje nummer, men detta är beroende på om vi får in några listningar eller ej. Och till er som tänker skicka in något, skicka gärna en utprintad listning tillsammans med programmet på en diskett. På detta sätt underlättar det för mig att kolla vad programmet gör.

Att göra en nollmodem-kabel är inte så svårt som det verkar. Efter en panikartad jakt, fick jag tag på en utförlig beskrivning, som finns på sidan 18 i detta nummer.

Vad gäller utgångarna på dina driver respektive dator, får jag nog be dig titta i din manual, eftersom jag själv inte har en aning om hur det skall

kopplas. Ska försöka få tag i uppgifter till nästa nummer.

Bosse

BASIC LISTNING

Detta är ett program som beräknar när påskdagen innefaller under valfritt år. Beräkningen kräver att man kan hämta fram resten från en heltalsdivision på ett par ställen, den funktionen har jag lagt på USR-funktionen. Obs! Delete-tecknet (omvänt T) får du fram genom att du trycker motsvarande antal gånger på INST (shift+Del) och sedan på DEL.

```
PROGRAM: PÅSKDAGEN
100REM PÅSKDAGEN(C)1992 PETER
  KARLSSON
102REM =====
104:
106 POKE53280,5: POKE53281,1
108 PRINT "<CLS><RVS PÅ><SVART>
  PÅSKDAGEN<6 SPACE>(C) 1992
  PETER KARLSSON ";
109 PRINT"<RVS AV><40 CMT>"
110 PRINT"<3 NER> <2HÖGER> <GRÖN>
  LASER ML-KOD<3 .>
112 FOR I=49152 TO 49195: READA:
  POKEI,A: B=B+A: NEXT: IF B<>4645
  THEN PRINT "DATAFEL": STOP
114 DATA 169,11,162,192,141,17,3,142,16,3,
  96,32,202,187,32,138,173,32,199,187
116 DATA 169,87,160,,32,15,187,32,204
  ,188,169,92,160,,32,40,186,169,87,160
  ,,76
118 DATA 80,184
120 SYS49152
122 PRINT "<UPP> <2HÖGER> <GRÖN>
  LASER PARAMETRAR<3 .>
124 FOR I=0 TO 10: READ M(I),N(I): NEXT
```

TÄVLING

Nu börjar vi komma igång på allvar. Dags för första tävlingen!

Uppgiften är att skriva ett spel till 64:an, i basic. Inga maskinkodsrutiner är tillåtna, förutom om dom pokas in i programmet. Spelet kan vara vad som helst, så länge det fungerar till 64:an. Programmet får ej vara kopierat av redan befintliga program och de ska vara av PD typ.

Priserna i denna tävling är:

1:a pris JiffyDOS och JiffyMON

2:a pris Platoon (från OCEAN)

3:e pris Oil Barons (från EPIX)

Sista dag för inlämning av bidrag är 940228. Vinnande bidrag kommer att publiceras i Åtta Bitar nr 3/94. Juryn består av Bo Lövgren och mitt beslut kan ej överklagas.

Skicka ditt bidrag på diskett till:

ÅTTA BITAR

C/O Bo Lövgren

Kantatgatan 35

215 70 Malmö

Märk kuveret "TÄVLING".

BOSSE

```
126 DATA22,2,22,2,23,3,23,4,24,5,24,
  5,24,6,25,0,26,1,25,1,26,2
128 PRINT"<UPP><2 HÖGER> <19 SPACE>
  <HOME> <NER>
130 INPUT"<GRÖN>ÄR";Y: IF Y<1583 OR
  Y>2599 THEN PRINT"<NER>
  <LILA><RVS PÅ> 1583-2599 <NER>":
  GOTO130
132Z=INT(Y/100)-15
134 PRINT "<RÖD><UPP> PÅSKDAGEN
  ÄR"Y" <VÄNSTER>:";
136 A=USR(Y)19: B=USR(Y)4: C=USR(Y)7:
  D=USR(19*A+M(Z))30:
  E=USR(2*B+4*C+6*D+N(Z))7
```

FORTS SID 19

040-224308

Billiga Disketter

Vi har billiga disketter för försäljning. Eller vad säjs om följande:

5 1/4' DD - 2.50/styck

5 1/4' HD - 4.90/styck

3 1/2' DD - 4.60/styck

3 1/2' HD - 7.00/styck

Vid köp av 50st. lämnar vi 10% rabatt.

SpectraSoft

0411-50469

2 Mb REU

Vem har inte någongång önskat sig en REU, som klarar av att hantera i stort sett hur mycket data som helst? Vem av er som sitter med GEOS, skulle inte vilja ha en REU som motsvarar en 3 1/2' diskett?

Åtta Bitar har haft möjligheten att testa en 2Mb REU! Om man ska sammanfatta det i ett ord, blir det FANTASTISKT!

Den enda skillnaden man ser, när man packar upp REUn, är att det finns ett

par lysdioder samt en omkopplare. Lysdioderna visar när du skriver/läser till/från REUn samt när du har kopplat in 2Mb. Med omkopplaren kan du skifta mellan 512k och 2Mb minne. I 512k-läget, fungerar REUn som precis vilken annan 1750 som helst, du kan använda den till GEOS som vanligt och den fungerar med alla andra program, som godtar REUn.

I 2Mb-läget, kan du dels använda den som en vanlig 1750REU i GEOS, och du kan formatera om den till en RAM 1581, med den senaste configure-filen, v2.1. Att sitta med 790k RAMdisk är en känsla som överväldigar en, inte bara för att det är stor kapacitet, utan att det går makalöst snabbt att ladda/spara program och filer. Sitter man dessutom med GATEWAY, så kan man använda REUn fullt ut till 8192 blocks.

Men om man inte har GEOS då? Har man någon nytta av den då? Visst har man det!

Inkopplad tillsammans med ett terminalprogram som stödjer REUn (tex DESTERM till 128:an eller NOVATERM till 64:an), kan man utnyttja den fullt ut. Du kan kopiera över de filer du vill skicka upp till din favoritbas och ta hem filer i samma samtal, utan att behöva byta diskett. Eller varför inte lagra grafik på den, som demoprogrammet gör. Man borde kunna få in en hel filmsekvens på denna REU. Möjligheterna är många.

Avslutningsvis måste jag tillägga att det borde finnas fler program som understöder REUn, så som tex Liftarens Guide Till Galaxen gör.

Om du inte vill eller kan bygga ut din REU själv, kan du beställa det hos Sandinge's Import & Data, Norsbergsgatan 8b, 302 30 Halmstad (tel. 035-186795). Priset ligger på 2395:-, men du! Skynda dig, det finns inte så många kvar!

BOSSE

NOLLMODEMKABEL

Till Din 64:a

Att köra Noll-modemskabel mellan två Commodore datorer (C64 eller C128) är inte så svårt som man kanske tror, även om man kan göra det svårare för sig än det egentligen är (som jag brukar göra för mig;)

Alternativ ett.. Gör en Noll-Modemskabel enligt fig.1, fig.2 eller fig.3 och använd alternativa V24/RS232 interface till detta. Fördelen med detta är att man kan använda SwiftLink-232 och då kan köra i 38400Bps, Terminalläge. (Med filöverföring tar det dock lite längre tid pga att diskettstationen stoppar upp det lite.) Denna kan man också nyttja om man vill koppla upp sin Commodore mot en PC eller Amiga/Atari ST (etc). Du kan dessutom köra hårdvaruhandskakning (CTS-DTS) vilket är lite snabbare än mjukvaruhandskakning (X-DN/X-OFF).

Alternativ två.. Gör en Noll-Modemskabel enligt fig.4. Ej support för hårdvaruhandskakning.

Sedan är det bara att ladda in ett terminalprogram i vardera dator, ställa in samma parametrar (8n1, 2400Bps (9600Bps mellan två C128, 38400Bps om båda datorerna har SwiftLink-232) och sedan tuta och köra.

God förnöjelse! /Peter Frank

Fig1. D25-pin till D25-pin

2 - 3
3 - 2
4+5 - 8
7 - 7
8 - 4+5

+ betyder byglade på samma sida.

Fig2. D25-pin till D9-pin

2 - 2
3 - 3
4+5 - 1
7 - 5
8 - 7+8

+ betyder byglade på samma sida.

Fig3. D9-pin till D9-pin

1 - 7+8
2 - 3
3 - 2
5 - 5
7+8 - 1

+ betyder byglade på samma sida.

Fig4. V24-Userport till V24-Userport

M - C+BC=PBO
C+B - MM=PA2
N - NB=FLAG2
N=GND

+ betyder byglade på samma sida.

ANNONSER KÖPES

Abacus Super Pascal 128, max 300:-.
Tel 0620-17164, Tommy Eliasson

DEMOS KÖPES. Allt som har med C64-demos att göra köpes, nytt som gammalt. Skicka lista + prisinfo till:
Lenny Jonasson, Box 105, 373 00

SÄLJES

Orig prg till 128/64. CadPak 128, 300:-.
Superbas 128, 300:-. Wheel & Deal 128, 100:-. Last Ninja 3, 120:-. Chase HQ, 100:-.
Tel 0620-17164, Tommy Eliasson

Diskdrive 1541 II, 800:-. Expert Cartridge, 250:-. Bok Mapping The C64, 100:-.
Tel 0620-17164, Tommy Eliasson.

C64/128 LEVER! (Of tast!)

Bygg ut (inbyggda program)
Reparation (CPU, Drives, Bandst. mm)
Begagnade tillbehör
säljes/bytes/köpes
Kablar(parallell, interface, a/v, mm)
Extra minne (REU/VDC expanderings)
Eproms (custom bränd)

Kontakta Paul 040-269036
Eller E-mail till nr 10 på FOSIE
BBS

BASIC LISTNING Forts

```
138 DT=22+D+E
140 IF DT<32 THEN PRINT DT"MAR":
    GOTO 148
142DT=DT-31: IF DT=26 THEN DT=DT-7
144 IF DT=25 AND D=28 AND E=6 AND
    A>10 THEN DT=DT-7
146PRINT DT"APRIL
148PRINT "<GRÖN><NER>IGEN <STÖRRE
    AN>"; POKE 198,0
150PRINT"<VÄNSTER> <STÖRRE AN>";
    FOR I=1 TO 50: GET A$: IF A$=""
    THEN NEXT: GOTO154
152 PRINT"<6 DELETE>"; ON-(A$="J")
    GOTO130: POKE 53280,14: POKE
```

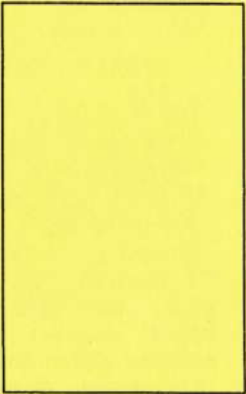
```
53281,6: PRINT "<LJUSBLÄ><CLS>";
    END
154 "<SVART> <VÄNSTER> <RVS PÅ>
    <STÖRRE AN> <RVS AV> <GRÖN>";
    FORI=1TO50: GETA$: IF A$="" THEN
    NEXT: GOTO150
156 GOTO 152
SH=Shift, CM=Commodore och
CT=Control. Vid dubbla hänvisningar
gäller den vänstra engelskt och den
högra svenskt tangentbord. Vid en
bokstav gäller Shift+bokstaven.
Listningen skapad med Programläs
V3.11 (C)1990-1993 Peter Karlsson
```


FOSIE BBS

B

**ÅTTA
BITAR**

c/o Anders Reuterswärd
Lundagatan 40
117 27 STOCKHOLM

ÅTTA BITAR